

Preguntar és ofendre?

Una consulta popular, un referèndum –per a l'autodeterminació o per a qualsevol altra cosa– no hauria de fer por a cap estat democràtic –no diem “estat plenament democràtic” o “radicalment democràtic”, perquè la democràcia és radical o no és veritable democràcia.

A Europa –un cop s'ha establert una institució supranacional que garanteix la col·laboració econòmica, que vehicula la discussió política i que fa molt improbable el conflicte bèl·lic– comencen a sentir-se, lliurement, les veus de les nacions incòmodes amb els estats que les inhibeixen –unes, econòmicament; unes altres, simbòlicament i algunes, econòmicament, simbòlicament i culturalment.

A mesura que l'autodeterminació es comence a practicar i es demostre que no té conseqüències dramàtiques per als estats i les nacions adultes d'Europa, serà més fàcil de distingir l'Europa de les nacions que ara comença de dibuixar-se. A l'inici del procés és lògic que siguin més visibles els colors d'aquelles nacions que sobreviuen en estats democràtics, amb tradició parlamentària i sense cap por a la discussió serena. Als països on la història ha deixat cabdills, dictadors i cacics, la timidesa dels pobles sotmesos és més evident i la prudència i la covardia es poden arribar a confondre.

Els estats menys permeables a la democràcia miren de fer impossible qualsevol dissidència amb estratègies maquiavèliques i un aparell burocràtic i una transversalitat política d'ampli abast. Un dels entrebancs més habituals per a impedir que un país pugui decidir el seu futur és no reconèixer-lo, des de l'estat, com un subjecte polític. Aquesta tàctica pot anar precedida per la partició del territori, per esgarrar-lo en bocins de manera que no pugui ésser recompost fàcilment.

Aquests estats s'asseguren així que, si arriba el dia que aquella nació vol decidir el seu futur, l'haja de decidir bo i trencada, amb ritmes diferents i a espentes, la qual cosa afavoreix l'*statu quo* o, si més no, la possibilitat que una part del tot continue dins del vell estat.

La segona estratègia és fomentar la por que l'autodeterminació siga econòmicament desastrosa, una fallàcia que també pretén contrarestar l'argument de la majoria de nacions sense estat: que són vampiritzades econòmicament per l'estat.

Tanmateix, els arguments que fan servir la por a allò desconegut solen caure per la seua inconsistència quan uns altres casos veïns els fan evidentment falsos. De la mateixa manera que el nombre de ciutadans favorables a l'autodeterminació creix sorprenentment quan el referèndum deixa d'ésser un impossible i esdevé una realitat palpable.

Direcció, administració, publicitat i vendes:
 Octubre Centre de Cultura Contemporània.
 Carrer de Sant Ferran, 12. 46001 València.
 Telèfon: 963 535 100. Fax: 963 155 165.
Redacció de Barcelona: Rambla de Catalunya, 121,
 1-2, esc. esquerra. 08008-Barcelona.
 Telèfon: 932 384 262. Fax: 932 384 263.
Redacció de Palma: Carrer de l'Almudaina, 8 entresòl-
 dreta. 07001-Palma de Mallorca.
 Telèfon i Fax: 971 720 763.
Adreça d'Internet:
 http://www.eltemps.cat
Correu electrònic: eltemps@eltemps.net
Subscripcions: 902 131 025.
 subscripcions@eltemps.net

Edita: Edicions del País Valencià, SA.
Editor: Eliseu Climent.

Director: Alex Milián.
Coordinador: Jaume Monzó.
Redacció de València: Núria Cadenes, Víctor Maceda,
 Jesús Prats (fotografia) i Rosa Serrano (documentació).
Redacció de Barcelona: Enric Rimbau (cap de redac-
 ció), Gemma Aguilera, Lluís Bonada i Xevi Camprubí,
 Gemma Morales (secretària de redacció).
Redacció de Palma: Miquel Payeras.
Producció: Jordi Badia (correcció lingüística), Toni
 Payà (escàner i portada), Vanessa Prieto (maquetació
 i gràfics).

Rúbriques: Francesc-Marc Alvaro, Sebastià Alzamora,
 Oriol Amat, Joan-Anton Benach, Xavier Bru de Sala,
 Toni Canyís, Muriel Casals, Josep M. Colomer, Agustí
 Colomines, Martí Domínguez, Fabià Estapé, Jaume
 Fàbrega, Llibert Ferri, Josep Gifreu, Alex Gorina,
 Manuel S. Jardí, Alfons Llorenç, Julio A. Mané, Glòria
 Marcos, Joan Mari, Pere Martí, Ricard Mas, Andreu
 Mas-Colell, Joan F. Mira, Joan Nebot, J. J. Pérez
 Benlloch, Roger Palà, Marta Pessarrodona, Pilar Rahola,
 Josep Ramoneda, Jordi Riba, Ferran Sàez Mateu, Joan
 de Sagarra, Francesc Sanuy, Jordi Solà, Josep Maria
 Terricabras, Ramon Tremosa, Vicenç Villatoro, Xavier
 Vinader.

Corresponsals: Tomàs Alcoverro (Beirut), Natàlia
 Boronat (Moscou), Ferran Casas (Madrid), Macià
 Claramunt (Castelló), Miriam Díez (Roma), Joan Lluís
 Ferrer (Eivissa), Carla Fibla (Rabat), Ricard González
 (Washington), Joan Antoni Guerrero (Andorra), Pere
 Habet (Catalunya Nord), Victòria Jiménez (Londres), Jordi
 Llaonart (Kuwait), Carles Marquès (Menorca), Octavi
 Martí (Paris), Jordi Miró (Brussel·les), Federico Rivas
 (Buenos Aires), Anna Sàez (Leida), A. V. Santamaria (Ala-
 cant), Gemma C. Serra (Berlin), Sergi Vicente (Pequin).

Col·laboradors: Albert Aguilera, Laura de Andrés,
 Albert Balanzà, Oriol Bohigas, Miquel Calvet, Violeta
 Camarasa, Alexandre Carbó, Borja Català, Antoni Castel,
 Alfons Cervera, Eliseu T. Climent, Joan Colomer, Joan
 Corbera, Oriol Cortacans, Martí Crespo, Miquel Àngel
 Díaz, Daniel Díez Esculies, Júlia Esbert, Enric Faura,
 Laia Fernández, Carles Gàmez, David Garrido, Roser
 Gasol, Salva Giménez, Pere Gimferrer, Dani Gómez
 (País Basc), Andreu Gomila, Gani Jakupi, Maite Insa,
 Josep Enric Llebot, Roger Mateos, Rossanna Melià,
 Joan M. Oleaque, Pelai Pagès, Aida Palau, Oscar Palau,
 Juli Peretó, Carles Pont, Cristina Simon, Lluís Soler, Eva
 Tarragona, Jordi Tejel, Violeta Tena.

Assessor editorial: Salvador Cot.
Traductors: Maite Insa (anglès i francès) i Guillem
 Soler (Alemany).

Col·laboradors gràfics: ACN, Agència Efe, Tina Bagué,
 Joan Celià, Fer, Rafa Gil, José Luis Iniesta, Vicente A.
 Jiménez, Salvador Llosà, Glòria Matamala, Jordi Play.
Disseny: Vanessa Prieto.
Disseny de la capçalera: Enric Satué.
Foto de la portada: ACN.

Publicitat i promoció: Salva Martínez (València).
 Tel.: 963 535 100. Gemma Garrido, Eva Hernández i
 Silvia Fornells (Barcelona). Tel.: 932 384 262. Margalida
 Mateu (Palma). Tel.: 971 720 763
Subscripcions: Susanna Alacreu
Administració: Pilar Martí, Assumpció Palau i Quica
 Sena.

Fotomecànica i impressió: Signo Gráfico S.L.
 Alboraya (Horta).
Dipòsit legal: V-853-1984.

Cap part d'aquesta publicació no pot ser reproduïda per cap
 mitjà: mecànic, fotoquímica, electroòptica, magnètica, de fotocòpia,
 ni de cap altra mena, sense permís de l'editor.

Als nostres lectors

Després del referèndum d'autodeterminació de Montenegro, celebrat l'any passat, a Escòcia i a Flandes van creixent els suports a celebrar una consulta popular perquè els ciutadans puguin decidir el futur col·lectiu. Al País Basc, el president Ibarretxe dibuixa un camí semblant i, a casa nostra, naixen com bolets les plataformes i les agrupacions que d'alguna manera volen empènyer cap aquesta via. Al dossier de portada expliquem quines esclertes legislatives podrien permetre, al

Principat, posar la primera pedra d'aquest camí, i també quin mur de dificultats pot barrar l'accés a aquesta drecera al País Valencià, a les Illes i al Principat mateix.

Alex Milián
 amilian@eltemps.net